

PM - AKTUALISERING AV PM RISK, DETALJPLAN REPISBACKEN, GÄLLIVARE

Inledning

Denna PM upprättas på uppdrag av LKAB som en uppdatering av tidigare upprättad PM Risk Detaljplan Repisbacken, Del av Repisvaara inom del av Gällivare 12:74 som senast reviderades 2013-05-03. Tidigare upprättad PM:en utredde riskpåverkan med avseende på farligt gods-transporter på E45. Se Figur 1 för plankarta över planområdet. Sedan dess har Länsstyrelsen Norrbotten publicerat Riktlinjer – Skyddsavstånd till transportleder för farligt gods (1) och ytterligare inventering om trafikering har gjorts.

Figur 1. Planområdets plankarta, granskningshandling (2).

Avstånd enligt riktlinjer

Länsstyrelsens tidigare riktlinjer innebar ett längre riskhanteringsavstånd om maximalt 150 meter inom vilket riskhanteringsprocessen skulle beaktas. I de nya riktlinjerna tillämpas istället olika uppmärksamhetsavstånd. Inom uppmärksamhetsavståndet kan riskreducerande åtgärder behövas. Uppmärksamhetsavståndet varierar beroende på om riskkällan är väg eller järnväg och om det gäller explosivämnen på väg i ort med gruvdrift, således tre olika. Det sistnämnda alternativet är aktuellt för Gällivare. Det senare uppmärksamhetsavståndet är 120 meter och längs väg med enbart annan farligt gods-transport är uppmärksamhetsavståndet 60 meter. Enligt riktlinjerna är således 120 meter det uppmärksamhetsavstånd som är aktuellt utan säkerhetshöjande åtgärder. Samma riktlinjer anger att det då är nödvändigt att göra en bedömning med utgångspunkt i följande uppgifter:

- Aktuell transportled, dvs. väg (tätort, landsbygd eller ort med gruvdrift) eller järnväg?
Aktuell detaljplan: Väg och ort med gruvdrift.
- Aktuell hastighetsbegränsning vid vägtransport
Aktuell detaljplan: 70 km/h.
- Antal lastbilar eller antal godståg som trafikerar transportleden. ÅDT avrundas uppåt till närmsta 100-tal (lastbilar/dygn) alt. 10-tal (godståg/dygn)
Aktuell detaljplan: 358 år 2010, avrundas till 400.
- Aktuell markanvändning (Zon A-D).
Aktuell detaljplan: Zon D (känslig verksamhet). Viss bebyggelse tillhör Zon C (normalkänslig verksamhet).

Trafikering och lokala förutsättningar

För att bedöma behov av skyddsavstånd i orter med gruvdrift ska antal transporter med explosivämne per vecka uppskattas. Enligt kommunikation med företrädare för LKAB Kimit AB (sprängmedelsfabrik) körs sprängmedel från fabriken i Kiruna till Vitåfors i MalMBERGET, och båda dessa orter ligger norr om Gällivare och aktuellt planområde. För dessa transporter används inte E45 för utan E10. Representanter på räddningstjänsten kände inte heller till att E45 skulle användas för explosivämnestransport.

Skyddsavstånd enligt riktlinjerna, med aktuell trafikering, är då 50 meter genom både landsbygd och tätort (tabell 2 och 3). Även om antal lastbilar/dygn har ökat sen föregående PM upprättades är skyddsavståndet enligt riktlinjerna detsamma.

Enligt riktlinjerna kan vissa specifika säkerhetshöjande åtgärder beaktas, exempelvis vall eller dylikt. En vall eller dylikt beskrivs som en åtgärd som innebär att en avåkning stannar i anslutning till vägområden och att farligt gods som läcker ut förhindras att rinna mot bebyggelse. Enligt tidigare upprättat PM risk finns en höjdskillnad mellan de närmsta bostäderna och väg E45 som uppgår till minst cirka 6 meter. Dessutom kantas E45 av ett dike täckt av skogs- och gräsmark. Dessa båda åtgärder/förutsättningar i kombination bedöms kunna uppfylla liknande funktion som en vall med avseende på avåkning och avrinning mot bebyggelse. Med en sådan åtgärd kan skyddsavstånd enligt riktlinjerna minskas till 30 meter från vällen närmsta kant från vägen. Om ÅDT för lastbilar ökar från 400 till 500 blir skyddsavståndet istället 40 meter enligt riktlinjerna. Enligt föreslagen plankarta placeras bebyggelse minst 40 meter från väggkant (2). Enligt samma plankarta planeras naturmark med skog inom planområdet mellan E45 och bebyggelsen, vilket har en avskärmande effekt vid farligt gods-olycka och är en riskreducerande åtgärd och bidrar till en bättre riskbild.

Enligt erfarenheter från tidigare projekt med liknande trafikering är skyddsavstånd om 30 meter kombinerat med dike och höjdskillnad rimliga riskreducerande åtgärder.

Slutsats

Enligt de ytterligare inventeringar som gjorts i denna PM bedöms aktuell detaljplan genomförbar enligt länsstyrelsens riktlinjer. Denna slutsats förutsätter att explosiver inte transporteras i anslutning till planområdet, vilket genomförd inventering gör gällande. Om en förändring, annat än en tillfällig, av transportvägar för explosiver planeras bedöms en sådan förändring kunna hanteras i aktuell verksamhets miljö tillstånd.

WSP har med tillgänglig information inte bedömt det som skäligt att dimensionera riskreducerande åtgärder efter eventuell framtida explosivtransport.

Om möjlighet att i framtiden kunna transportera massexplosiver på E45 vill bevaras behöver en skattnings av möjligt antal transporter per vecka göras och skyddsavstånd enligt riktlinjerna hållas, alternativt en kvantitativ riskbedömning genomförs.

Malmö 2016-06-10

WSP Brand & Risk

Upprättat av: Katarina Herrström

Kvalitetsgranskat av: Göran Nygren

Referenser

1. **Wuz risk consultancy AB och Ulrica Fjällman, Länsstyrelsen.** Riktlinjer för skyddsavstånd till transportleder för farligt gods. 2015.
2. **White Arkitekter AB.** Detaljplan för del av Repisvaara inom del av Gällivare 12:74 samt Gällivare 5:13. *Plankarta, granskningshandling.* 2016-06-07.